

guen Holder (I, 360-1, 496; III, 818, 916) i Weisgerber (*Rom. Germ.-Celt.*, 343, 350, 351; *Die Namen der Ubier*, 206), molts vindran de l'arrel homònima **BOUD-** 'vèncer', d'altres poden correspondre a aquesta, i entre ells n'hi ha bastants de formes com *Boudius*,⁵ *Baudion*, *Baudobriga*, etc.¹⁶

En conclusió, puix que la base **BOUD/BAUD** està ben documentada en cèltic comú i antic amb sentits com 'estabornit', 'pertorbat', i puix que aquesta arrel tingué ampla difusió en les llengües indoeuropees occidentals, i puix que en l'onomàstica de l'Antiguitat hi ha formes com *Boudios*, *Baudion*, *Boudaracus*, que almenys en part li corresponen, la idea de postular un pre-romà **BAUDIO-** amb aquell sentit —sigui com a cèltic o com a sorotàptic—, com a base del mot català i¹⁵ llenguadocià sense etimologia, però que suposa aquella forma primitiva, sembla la solució més plausible.

DERIV.: *Bogejar* [*incēptio*, desipio, deliro], 1640, *DT.O.*; *fe boçéá* 'fer bobejar' se sent fins a Ribagorça: Güel, 1957].

Büel, 1957].²⁰
Bogenc; *bogenga*. *Bogera* [*DAG.*]. *Bogeria* [1670, *DT.O.* «*bogeria* o *bestiesa*: amentia...»]. *Boget* [1405, veg. supra]. *Bojada*. *Bojal* [«i après de la rauxa / *bojal* de ballar, / vingué una disbauxa / de beure i menjar», Ruyra, *Pais del Pler*, O. C., 961b]. +*Bojard* ²⁵ 'esbojarrat'.¹⁷ *Bojoni* 'beneïtot' val. Sud [*AlcM*]. *Bojor*. *Embogir*. *Esbojarrat* [1883, N. Oller, *La Papallona*, *DBal.*], és rar el transitiu *esbojarrar*; *esbojarrament*; *esbojarrant*; *esbojarrador*. De *boget* sembla ser una variant el mall. *dimoni (diable) boiet* 'follet' [fi ³⁰ S. XVIII, G. Roca i Seguí, 1742-1813; JMBover, *Bibl. Escr. Balears* II, 273.14.3; Ant. M. Alcover, *BDLC* XI, 203], menorq. *diable boet* [Camps Mercadal, *Folk Men.* II, 44-45: «són una casta de dimonis de bon humor i molt servicials: no fan més que demanar feina, feina! I no'n deixen cap d'acabada. Es malanat que's proposa servir-se d'ells ha acabada sa pau: sempre se'l veu preocupat --- per això d'un homu així en deim: sembla que dugui 'ls diables *boets!*»] d'on l'ús com a adjectiu en el sentit de 'ximple' (*BDLC* XII, 98) i 'entremaliat' (Roca i Seguí, fi S. XVIII, *boyetas xerradas*, Bover, O. C., 276.23.2; «Joan, Joanet, / què tens a s'oreia? / Un mal tan *bobet* / que 's metge se'n reia», Camps i Mercadal I, 102; II, 444]; veg. encara Arx. Ll. Salvador, 215; sembla ⁴⁵ que *boiets* s'extragué de *bois*, forma pronunciada del plural *boigs* a les Balears; *boietura* [Quadrado, *AlcM*].

¹ Suposant que la lletra -g representés ací una oclusiva, en tot cas no podria ser una -cc- etimològica,⁵⁰ com la que té el mot 'boc' (*BUCCO-*), car en el S. XII i la major part del XIII encara es distingien les finals sordes de les sonores, que després s'ensordiren. Si de cas hauria de ser un mot amb -c- senzilla, i no en sé cap que pugui pendre tal forma. —⁵⁵

² El llem. *bàuci*, que el *TdF* confon amb *bau(ch)*, és, ben segur, un altre mot. —³ Cf., a Montpeller: «Se m'avié faugut perdre Angèla, sarnipà, seriei vengut *bau*» (*RLR* IV, 336). —⁴ «Es un *baouch* le que s'y pren: celui qui s'y laisse prendre est un ⁶⁰

imbécile». —⁵ Ja no a la Vall d'Aran, on es diu *bòl* o l'aragonesisme *lloco*, provinent de Benasc. A la part alta de la vall s'ha introduït, com a manlleu, el cat. *boig*, que no pot ser autòcton perquè tindria *àu* i *-i*. —⁶ Així, en efecte, en el considerable poema que ell va deixar escrit: «L'or fus del dolç vi blanc i ratafia, --- / a més d'un cap se'n puja i torna *boig*», Seidia, 129. En el vocabulari citat afirma que així s'usa no solament allà sinó a València, la Plana i Tortosa, i cita un refrany (localitzat en el Baix Maestrat i Dalt de Tortosa): «cap *boig* s'apedrega la teulada». —^{6a} *L'Hostal del Boig* a Albocàsser deu correspondre a aquest significat. També els alcoians li donen un sentit com 'beneït' o 'esbojarrat', no pas 'fol·l': «La campana de l'església / toca, *boja*, a l'arravat», Joan Valls i Jordà, *Toia d'ofrena*, Alcoi, 1960, p. 20. I es troben testimonis dispersos d'aquest sentit en formes conservadores de llenguatge, una mica pertot, especialment en certs noms de lloc: *La Cala Boja* nom d'una caleta entre Banyuls i el cap d'Abella ('insulsa' o 'impròpiament dita?'). *La Mina Boja* deu intermitent en els afores de Valls. «Que no sé com ets tan *boig* / com ets tan *boig* i tan ximple», aplicada a un galan presumit però no gens foll ni esbojarrat, en una cançó popular recollida (sembla a Barcelona) en el *Romillo*, de Milà, 372A1, fi. —⁷ El menorquí *bujot* o *bojot* —a Menorca la *o* i la *u* àtones es confonen— 'babarota, espantaocells', 'persona beneïtota i inútil', 'persona que fa riure la gent' (*AlcM*; *ALC*, mapa 188, que dóna *bruixot* per a Artà), és més probable que derivi de *boig* 'beneït', que no de *bogiot* 'simi', com vol Moll, confonent el mot amb el mall. *bogiot* 'esvalot', 'menjada de fruita que va a fer el jovent' i nom d'una herba; cf. cast. *pelele* 'persona inútil' i 'babarota'. —⁸ Manca en Rayn. i en el *PSW*; solament el dicc. petit de Levy registra un *bauc* «fou, niais», potser resultat d'una interpretació errada de la grafia *baug*; però no podem recolzar en aquesta forma mentre no es determini en quin text la va trobar el lexicògraf, evidentment en un text publicat després de l'aparició del fascicle corresponent del seu diccionari extens. Les meves recerques en glossaris d'autors medievals han resultat vanes (*Chr. d'Appel*, Pansier, Brunel, *Docs. Ling.* de P. Meyer i altres innombrables). En català l'ex. més antic, si no m'enganyo, que es trobi en dicc., és el de Lacav. editat l'any 1696, ja bé potser es remunta fins a 1640-50. Un mot que, si es troba l'any 1405, en les *Ordinacions de l'Hospital de la Santa Creu* de Barcelona, p. p. J. M. Roca, *boget* 'peça de fusta per a omplir el buit del cap de les bigues que formen la coberta d'un edifici' (*AlcM*) sembla ser un mer diminutiu de *boig*, i com sigui que avui a València *boget* designa el buit en qüestió, també ací hem de partir de la idea general de buidor. El mot manca en el *Vocab. cat.-alem.* de 1502, i en els diccs. de rims de J. Marc (any 1371) i L. d'Aversó (c. 1390), que en canvi registren *folli* i *orat*; també